

bűnt mint szekeret köteleken [the guilt is pulled on the ropes of lies, and sin as a chariot with ropes]), *that can be lost and what you can look for* (*kerestetik az Izráel bűne* [seek for the sin of Israel]).

The concept of original biblical sin implies the metaphor that sin is

• *A state that can be involved into unintentionally, by coincidence* (*nagy bűnbe keveredtél* [you have been involved in a great sin]), *somebody can be in* (*bűneiben járjon* [walk in sin]), *in which there is a rank* (*deliberate act*) (*valának első a bűnben* [be first in sin]), *that cannot be circumvented* (*bűneim elborítják fejemet* [my sins cover my head]), *is has depth* (*mélyebben merültek bűneikbe* [dipe deeper in their sins]), *in which we stay, we die* (*bűneitekben fogtok meghalni* [you will die in your sins]).

Between the two domains there are correspondences, so called mappings, conceptual metaphors can be imagined as a system of mappings. Seeing the mappings we could assume that it is too complicated, only linguists are able to produce such analysis, the ordinary language user is not. To be able to apply and comprehend metaphoric linguistic expressions, idioms in our everyday communication, there is no need for such a detailed analysis. A great deal of the cognitive process is not conscious. We apply metaphoric linguistic expressions in accordance with the requirements of the cultural and social circumstances of a given language community, choosing those source domains during the cognitive processing, which are common in the given community [3].

References

Kövecses Z. (2005). *Metaphor in Culture. Universality and Variation*. Cambridge: Cambridge University Press.

Kövecses Z. (2010). *Metaphor. A Practical Introduction*. Oxford: Oxford University Press.

Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.

УДК 37.016:81'243:37-056.2/.3

ЛИПЧАНКО-КОВАЧИК О.В., ГУБАШ Д.,
Мукачівський державний університет

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Державотворення в Україні на сучасному етапі характеризується глобальними реформами у всіх сферах суспільного життя. Ринкова економіка і демократична система соціальної політики висуває нові вимоги до системи освіти, в тому числі спеціальної освіти. Економічна реформа сприяє визначенню нових стратегічних напрямків, зокрема забезпеченню рівних можливостей для здобуття освіти і подальшої активної участі усіх громадян в житті суспільства. Інтеграція дітей з особливостями психофізичного розвитку в загальному освітньому просторі України, як один із напрямів гуманізації всієї системи освіти, відповідає пріоритетам державної політики, які викладені в

«Національній доктрині розвитку освіти» в Україні в XXI столітті» та полягають у: «особистісній спрямованість освіти; створенні рівних можливостей для дітей і молоді в отриманні якісної освіти; забезпечення варіативності отримання базової або повної загальної середньої освіти враховуючи здібності та індивідуальні можливості» і т.д. [1].

Навчання іноземним мовам набуло нового значення в сучасному безпрецедентно взаємопов'язаному світі. Для людей з обмеженими можливостями це є безцінний шанс для досягнення більшої соціальної цілісності шляхом отримання кращих можливостей розвитку особистості, освіти, доступ до інформації, працевлаштування, мобільність, соціальна взаємодія, культурне збагачення, розвиток міжкультурної обізнаності. Крім того, це готує їх до участі у світовій політичній та економічній спільноті. Крім даних прагматичних та культурних звершень, вивчення іноземної мови призводить до інших значущих, «метакогнітивних» переваг, таких як підвищення обізнаності про власну мову та поліпшення критичного мислення, розумової дисципліни, гнучкості, творчості, пам'яті, виконавчих функцій та поліпшення когнітивного функціонування [4].

У грудні 2015 року Україна ратифікувала основні міжнародні документи у сфері забезпечення прав дітей згідно зі світовими стандартами освіти, соціального захисту та охорони здоров'я. Передусім йдеться про статтю 24 Конвенції ООН про права людей з інвалідністю, в якій визначено обов'язок держави щодо реалізації інклюзивної моделі освіти, тобто створення такого предметно-просторового спеціального середовища, яке б дало змогу всім дітям бути однаково рівними учасниками навчального процесу в єдиному освітньому просторі відповідно до їхніх особливостей, потреб та можливостей.

5 липня 2017 року Президент України дав зелене світло такому навчанню в нашій державі, підписавши ухвалений 23 травня цього ж року закон «Про внесення змін до Закону України «Про освіту» щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг». Відтепер українські діти з особливими освітніми потребами мають повне право здобувати освіту в усіх навчальних закладах, зокрема й безоплатно в державних та комунальних, незалежно від «встановлення інвалідності».

Особливо гостро проблема інклюзивного навчання дітей з обмеженими можливостями здоров'я стоїть перед вчителями іноземної мови. Зарубіжними країнами накопичено багатий і успішний досвід спільного навчання дітей. Однак, аналіз зарубіжної науково-дослідної літератури, показав, що питання про вибір ефективної технології навчання іноземної мови дітей з обмеженими можливостями здоров'я в умовах інклюзивного навчання до сих пір залишається дискусійним [3].

З одного боку, дана проблема обумовлена традиційно сформованим в системі освіти поглядом на те, що вивчення іноземної мови є складним процесом, і особливо для дітей з психофізичними порушеннями. З метою зниження навчального навантаження на дітей з обмеженими можливостями

здоров'я до недавнього часу вважалося недоцільним навчання їх іноземної мови як додатковому, мотивоване, перш за все, інтересами даної категорії дітей.

У зв'язку з цим важливим є питання про зацікавленість дітей з обмеженими можливостями здоров'я. На думку зарубіжних дослідників, дані діти проявляють інтерес до вивчення іноземної мови не меншими від їх здорових однолітків: успішна кар'єра, перспектива навчання за різними міжнародними освітніми програмами, можливість спілкуватися з закордонними друзями, пізнання іншомовної культури. З іншого боку, нерідко увагу педагогів сфокусовано на діагностуванні психофізичного порушення в розвитку дитини, що, безумовно, є важливим, особливо на ранній щаблі навчання. Але якщо діагностика виступає як самоціль і не є основою для розробки індивідуальної освітньої траєкторії учня відповідно до природи його можливостей, то в даному випадку навчання іноземної мови, як і інших загальноосвітніх предметів, неможливо [2].

Отже, інклюзивне навчання має покращити навчальне середовище, забезпечити потреби всіх учнів з повагою до їхніх здібностей та можливостей.

Учителям та учням відкривається все розмаїття способів навчання, а його методи мають бути особистісно-орієнтованими – з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими потребами.

Українські педагоги та міжнародні експерти зазначають, що в питанні розвитку інклюзивного навчання Україна зробила потужний крок уперед. Але попри численні зміни у законодавчих і нормативно-правових актах ступінь реальної поширеності інклюзивної освіти в Україні ще доволі низька.

Література

1. Освіта для всіх // Регіональна моніторингова доповідь. Florence, UNICEF, №5, 1998. – 60 с. (с.2).
2. Сигал Н.Г. Навчання іноземної мови дітей з обмеженими можливостями здоров'я в системі інклюзивної освіти / Сигал Н.Г. – К(П)ФУ. – 47 с.
3. Gardner, R. C. Social Psychology and Second Language Learning: The Role of Attitudes and Motivation / Gardner, R. C. – London: Edward Arnold, 1985. – 208 p.
4. Troeva B. Inclusive education in foreign language teaching: What is the first step to make it work? [Електронний ресурс] / Troeva B. // New Bulgarian University, Sofia, Bulgaria. – 2016. – Режим доступу до ресурсу : http://eprints.nbu.bg/3803/1/5_paper_Inclusive_educ_godishnik-anglitsistika-2017.pdf

УДК 378.011.3

ЛИПЧЕЙ М.В.,
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Позааудиторна робота має найбільш ефективний вплив на ціннісну спрямованість особистісного самовдосконалення майбутніх учителів початкової школи. Її значущість зумовлена тим, що вона ґрунтується не на примусі, а на принципах добровільності, врахуванні інтересів, здібностей та

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>